

ФИНАНСИСКА И КОНСУЛТАНТСКА ПОМОШ ЗА ФИРМИТЕ

Често за своето работење европските фирми користат консалтинг услуги, за разлика од македонските претпријатија, каде менаџерите ретко својата доверба им ја даваат на стручни лица, таканаречени "доктори" за бизнис кои можат многу да придонесат за успешното работење. Најчесто тоа се прави кога мора да се воведат некои неопходни европски стандарди, иако во последно време ваквите навикви почнаа да се менуваат. Веќе неколку години, кај нас успешно работи Програмата за деловно советување (БАС), како проект на ЕБРД, финансиран со средства од Централната европска иницијатива, ДФИД, холандската и норвешката влада.

Програмата за деловно советување прв пат се појави на Балтикот во 1995 година, а денес има воспоставено мре-

НОВА ЦЕЛ: ЗАШТИТА НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА (BAS ENVIRO PROGRAMME)

Во декември 2005 година, БАС Програмата почна нов проект, финансиран од Европската агенција за реконструкција (ЕАР), фокусиран на јакнење на менаџментот на малите и на средните претпријатија во насока на зачувување на животната средина. Практично, мисијата на оваа Програма е да им помогне на малите и на средните претпријатија да се доближат до барањата на Директивата на Европската унија за интегрирана превенција и контрола на загадувањето (IPPC Directive), што е предвидено и со новиот Закон за животна средина. Во согласност со новиот Закон, шест категории производствени фирми се обврзани да добијат еколошка дозвола. За дозволата, во зависност од дејноста на фирмата, се поднесува барање во Министерството за животна средина или во единицата на локалната самоуправа. Оттука и првата цел на БАС Енвиرو Програмата е да ги обучи консултантите задолжени за разгледување на апликациите, како и спроведување кампања за објаснување на значењето на заштитата на животната средина.

Проектот ќе трае 18 месеци, а во тек се ангажмани за обезбедување и поволна кредитна линија бидејќи за имплементирање на Законот ќе треба и многу опрема: за прочистување води, за обновливи извори на енергија.

жа за помош на мали и на средни претпријатија во Централна Азија, СЗ Русија, регионот Самара и Југоисточна Европа. Денес БАС функционира во 17 земји и има успешно завршено повеќе од 4.000 проекти.

Цели на Програмата се: помош на развојот и конкурентноста на малите и на средните претпријатија преку финансиска поддршка на деловно советување и консултантски активности со користење на најдобрите домашни консултанти и развивање и зајакнување на способностите и квалитетот на домашните консултанти за да одговорат на потребите на претпријатијата.

БАС нуди соработка при селектирање на најсоодветните домашни консултанти за решавање на конкретни деловни проблеми и изведува-

■ Пишува:
Рената МАТЕСКА

ЗА УСПЕХ ТРЕБА ДА СЕ КО

☀️ Кои претпријатија најчесто се поддржани од БАС Програмата?

АНТЕСКА: БАС Програмата ги поддржува македонските мали и средни претпријатија, како и компаниите во кои доминантни акционери се македонски државјани и тоа во сите сектори, освен во примарното земјоделие, градежништвото, недвижностите, војската, тутунската индустрија, банкарството и игрите на среќа. Програмата поддржува претпријатија кои се занимаваат со преработка на храна и производство на градежни материјали. Трговијата и услужните дејности, исто така, се сметаат како интересни клиенти во спроведува-

њето на БАС Програмата. Услов за поддршка од БАС Програмата е фирмата успешно да работи најмалку две години и да има од 10 до 500 вработени.

☀️ Дали е комплицирана постапката за вклучување во Програмата за деловно советување? Имате ли негативни искуства во досегашното работење, откажани проекти...

АНТЕСКА: Ние сме водени од потребите на пазарот и прв чекор е аплицирањето и поднесувањето документи каде фирмата наведува што сака да користи како консултантска услуга, додека консултантот доставува референца за тоа каде досега работел. Исто така, ние ја посетуваме фирмата која сака да користи некоја консултантска услуга, при што разговараме со менаџерот без присуство на консултантот. Добиваме целосни информации за фирмата и за потребата од проектот. Освен тоа, должни сме за мониторинг, односно следење на имплементацијата на проектот, а консултантот редовно нè известува за постигнатиот напредок. По една година повторно ја снимаме состојбата во фирмата и кои се постигнатите резултати. Интересно е што оние кои веќе еднаш соработувале со нас, повторно имаат желба за соработка. Досега немаме лоши искуства, на пример, од 160 одобрени проекти само седум имаме откажано. Тоа е така бидејќи ние се јавуваме како посредник меѓу бизнисменот и консултантот кој е заинтересиран квалитетно да го сработи проектот за повторно да го ангажираме. Фирмата, исто така, е стимулирана активно да се впушти во проектот и да го плати целосно ангажманот на консултантот, бидејќи во спротивно нема да го добие грантот. Најчесто самите консултанти се грижат за наша промоција, односно нè препорачуваат на претпријатијата.

ВИНАРСКАТА ВИЗБА "БОВИН" ВОВЕДЕ НАССР СО ПОМОШ НА БАС ПРОГРАМАТА

Првата приватна винарска визба "Бовин" од Неготино стана и прва винарска визба во Македонија, која го воведи НАССР системот за производство на безбедна храна (Систем за анализа на ризикот и критичните контролни точки). Винаријата го реализираше овој проект со помош на Бас Програмата.

"БАС Програмата ни излезе во пресрет во вистинско време. Со нивна поддршка имплементиравме НАССР и ги задржавме досегашните извозни пазари, но ја зголемивме и нашата конкурентност", изјави директорот на "Бовин", Ѓорѓи Тренев.

ње на конкретни консултантски проекти. Во случај кога не постои домашна експертиза за да одговори на конкретните потреби на претпријатието, се ангажираат консултанти од странство за да работат и да го споделат своето знаење со локалните консултанти. Грантот кој се дава е во максимална вредност од 10.000 евра, а кој не изнесува повеќе од 50 отсто од вкупната нето вредност

нери и инвеститори; избор и проценка на опремата, која треба да се набави; подобрување на организационата структура и деловното управување; изготвување бизнис планови; развој и подобрување на финансиското сметководство и системи за контрола; развој и унапредување на менаџмент информационите системи; воведување и сертифицирање на системи за управување со квалитет

ект ќе биде изработен за да одговори на специфичните потреби на претпријатието. Сепак, БАС Програмата не поддржува правни и ревизорски услуги", вели Маја Антеска, проект менаџер на БАС Програмата.

Веќе четири години БАС Програмата успешно делува во Македонија.

"Заклучно со 31.12.2005 година БАС Програмата (Business Advisory Service Pro-

консултантски фирми од Македонија. Околу 36 отсто од поддржаните проекти се од типот на консултантски услуги за подобрување на маркетинг перформансите на претпријатијата (истражување на пазар, стратешки маркетинг, изнаоѓање нови пазари и сл.), 30 отсто се проекти за воведување на ISO И НАССР стандарди и нивно сертифицирање, 25 отсто за подобрување на менаџмент ефикасноста, 8 отсто консултантски проекти за контрола и намалување на трошоци и 1 отсто отпаѓа на други консалтинг проекти.

БАС Програмата - вели Антеска - го кофинансираше воведувањето на првиот НАССР стандард во Македонија во приватна фирма од Штип и им помогна на уште 15 други фирми за воведување на овој стандард. Исто така, го кофинансираше и воведувањето на единствениот досега воведен стандард ISO 17025 во

РИСТАТ "ДОКТОРИ" ЗА БИЗНИС

БАС Програмата е проект на ЕБРД, финансиран со средства од Централната европска иницијатива, ДФИД, холандската и норвешката влада, кој во Македонија постои од јуни 2002 година и оперира на тој начин што финансира 50 отсто од трошоците кои ги има претпријатието при користењето локални консултанти за решавање на конкретен бизнис проблем.

на проектот.

"Помош се нуди за деловно советување во следниве области: истражување на пазарот; барање деловни парт-

(ISO, НАССР, итн.)

Ова се само неколку видови деловни совети и консултантски проекти подобни за финансирање. Секој про-

грамме) во Македонија има одобрено вкупно 160 бизнис консалтинг проекти за приватни фирми во државава, пласирајќи средства во износ од 746.187 евра. Тоа значи дека за време на своето постоење БАС придонесе во креирањето на локален консултантски пазар во износ од 1.492.374 евра од причина што Програмата обезбедува грант во висина од 50 отсто од вкупната нето вредност на консултантскиот проект. До сега, само во девет проекти беа ангажирани странски консултанти, додека во останатите се ангажираа 89

приватна лабораторија во Скопје. На начинот на кој функционира БАС Програмата значително се придонесува за развој на секторот на малите и на средните претпријатија во Македонија, што се потврдува со ефектите кои консултантските проекти ги имаат врз зголемувањето на приходите на фирмите и бројот на вработените. Овие ефекти се констатираат при follow-up посетата на поддржаните фирми од страна на БАС тимот, по завршувањето на една година од имплементацијата на кофинансираните консалтинг проекти".

ИСПРАТИ СМС НА
075 14 14 42
20 ДЕН + 18% ДДВ

СОНОВНИК

За толкување на твојот сон испрати СМС порака со следната содржина: SON поим
Толкувањето го добиваш веднаш.

*со празно место како во примерот

ИСПРАТИ СМС

КУПИ ГО ВИСТИНСКИОТ ПОДАРОК

1. На 075 14 14 42 испрати СМС со содржина*: POD 075XXXXXX каде што XXXXXX е бројот на твојата сакана личност.
2. Таа ќе добие анонимна порака со прашање - што би сакала да добие за подарок.
3. Почекај го нејзиниот одговор, а потоа „изненади“ ја со вистинскиот подарок!

СМС ПОДАРОК услугата чини 20 ДЕН. + 18% ДДВ
*со празно место, како во примерот